

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Уставни основ за доношење Закона

Уставни основ за доношење овог закона је чл. 86 ст. 2. Устава Републике Србије („Сл. гласник РС“ бр. 78/2006), који прописује да се „постојећа друштвена својина претвара у приватну својину под условима, на начин и у роковима предвиђеним законом“.

II. Разлози за доношење Закона

III. Објашњење основних правних института и појединих решења

У односу на Закон о приватизацији ("Сл. гласник РС", бр. 38/2001, 18/2003, 45/2005, 123/2007, 123/2007 - др. закон, 30/2010 - др. закон, 93/2012 и 119/2012) извршене промене су таквог значаја и обима да је било неопходно да се донесе нови закон. Промене су извршене у начелима приватизације тако што је брисано начела флексибилности, које је у супротности начелу правне сигурности, а уведено је ново начело онемогућавање корупције и прања новца (са даљом разрадом ко може бити купац капитала, детаљним регулисањем начина продаје капитала и имовине, елиминације могућности нетранспарентних продаја са унапред предвиђеним могућностима снижења цене код продаје имовине и др.). Прецизирање да се приватизација врши по фер тржишним ценама је даље спроведено регулисањем да се процена вредности капитала и имовине врши уз примену међународних рачуноводствених стандарда, те да се сама продаја не може вршити испод минимално прихватљиве цене капитала.

Значајне су промене у улози Агенције за приватизацију (у даљем тексту: Агенција) и приватизациони управника.

Прецизиран је правни положај Агенције. Агенција продаје капитал, односно имовину и промовише, иницира, спроводи и контролише поступак приватизације. У поступку контроле поступка приватизације Агенција проверава: тачност података из проспекта, процењену вредност капитала или имовине субјекта приватизације; усклађеност програма приватизације или програма реструктурирања са прописима; усклађеност прилива средстава по основу извршене продаје са уговором о продаји и извршење уговора о продаји у којем је Агенција уговорна страна, поштовање услова и поштовање одредби приватизационог уговора од стране купца, надзор над пословањем субјекта приватизације пре и после продаје, поштовање одредби закона о привредним друштвима и закона који уређују рачуноводство и ревизију, пословање са повезаним лицима, као и све друге релевантне податке у циљу заштите најбољих интереса Републике Србије. Агенција има обавезу да у року од 30 дана од дана ступања на снагу именује приватизационог управника, а у случају незадовољавајућег рада приватизационог управника и разрешава га. Агенција предлаже Министарству привреде (у даљем тексту: Министарство) одлуку о начину и свим елементима приватизације. Агенција објављује јавни позив за продају капитала у барем једном високотиражном листу који се дистрибуира на целој територији Републике Србије и на својој интернет страници најкасније 30 дана пре продаје. Агенција даје претходну

сагласност на улагање ствари и права у поступку докапитализације. Агенција доноси у поступку поверавања управљања субјекта приватизације одлуку о обрачуну и исплати награде уз претходну сагласност Министарства. Уколико купац капитала није купио више од 50% капитала, већину чланова у органима управљања именује Агенција уз претходну сагласност Министарства. Овакав субјект приватизације је дужан да на захтев Агенције достави све финансијске и књиговодствене податке, да од Агенције прибавља сагласности на послове са повезаним лицима и код којих постоји сукоб интереса и информације о сваком потписаниом уговору који затражи Агенција. Агенција је дужна да све пословне информације чува као пословну тајну субјекта приватизације. И у случају када је купац капитала купио већински удео душтвеног капитала, Агенција има значајну улогу у управљају субјектом приватизације. У том случају Агенција има право на по два члана у свим органима управљања и право вета на одлуке о располагању имовином чија је вредност већа од 5% вредности капитала, на одлуке о давању и узимању зајма, куповини харија од вредности, на одлуке о статусним променама и одлуке о пословању са повезаним лицима у оквиру процене конфликта интереса у складу са законом о привредним друштвима. Агенција спроводи поступак упознавања крајњег власника купца. У случају накнадно пронађене имовине, Агенција се стара о продаји те имовине. Имовина се продаје одвојено од продаје капитала као изузетак, с тим да поступак продаје имовине организује и спроводи Агенција у складу са правилима продаје капитала. Када се као купац јавља страном правно лице, Агенција спроводи поступак упознавања крајњег власника купца, који прописује Министарство. Уколико приватизација капитала није окончана до 31. децембра 2014. године, Агенција подноси предлог за покретање стечајног, односно ликвидационог поступка. У случају ако Влада Републике Србије може на предлог Министарства донесе одлуку да обустави поступак приватизације (нпр. у случају приватизације субјекта приватизације од посебног интереса) Агенција је дужна да у року од 30 дана покрене поступак формирања органа управљања у складу са законом о привредним друштвима. Агенција спроводи и поступак ликвидације субјекта приватизације када су испуњени законом прописани услови. Агенција оглашава проспекти и упућује јавни позив за прикупљање писама о заинтересованости у средствима јавног информисања. У случају да се не изврши попис и процена имовина и обавеза у субјекту приватизације у закону предвиђеном року, Агенција ће у року од 10 дана разрешити старог и именовати новог заступника капитала. Уколико утврди да постоји имовина субјекта приватизације која није приказана у проспекту или програму приватизације који је окончан, Агенција ће извршити процену имовине и покренути поступак наплате од купца капитала или имовине субјекта приватизације. Уколико утврди да постоји имовина субјекта приватизације која није приказана у проспекту или програму приватизације који је окончан, Агенција ће извршити процену имовине и покренути поступак наплате од купца капитала или имовине субјекта приватизације. Агенција доноси решење о реструктурирању и заједно са заступником капитала спроводи унапред припремљени план реорганизације (у даљем тексту: УППР) у складу са правилима закона о стечају. Агенција може решењем наложити овлашћеним лицима субјекта приватизације да у одређеном року, предају писмени извештај о економско-финансијском стању субјекта приватизације, изјаве о имовини, изјаве о повезаним лицима, као и све друге изјаве и изјашњења од значаја за поступак приватизације. Агенција заступа државне повериоци у поступку реструктурирања и посебно у поступку претварања потраживања у капитал субјекта приватизације. На овај начин постиже се ефикасно и рационално управљањем потраживања државних поверилаца према субјекту приватизације уз максималну заштиту државних интереса. Одлуку о реструктурирању Агенција досавља, у року од пет дана од дана њеног доношења, органу надлежном за спровођење принудне наплате,

судовима и другим органима надлежним за доношење основа и налога за принудну наплату, а реструктурирање престаје по сили закона 30. јуна 2014 г. Агенција обавештава судове и органе из става 4. овог члана о уплати продајне цене и о повериоцима који своје потраживање намирају из те цене. Агенција организује и спроводи продају капитала јавним надметањем уз претходно јавно прикупљање понуда, уз сходну примену правила из закона о стечају за продају стечајног дужника. Агенција спроводи поступак наплате банкарске гаранције и депозита у случају ако купац не приступи закључењу уговора. Руководилац пројекта у Агенцији је члан комисије за продају капитала. Агенција даје сагласност у року предвиђеном уговором о продаји на отуђење и оптерећење имовине, на закључе уговора са повезаним лицима и на закључење других уговора у којима постоји сукоб интереса у смислу Закона о привредним друштвима. Агенција издаје потврду о извршењу обавеза из уговора о купопродаји капитала, одн. имовине. Агенција доставља регистру надлежном за вођење рачуна хартија од вредности решење на основу којег се врши упис сопствених акција на субјект приватизације, као и решење на основу којег се врши пренос сопствених акција на купца. Уговор о продаји сматра се закљученим кад га потпишу купац и Агенција, а потписи на уговору оверавају се у суду. Уговор о продаји капитала, односно имовине Агенција доставља Министарству ради евидентирања, а запосленима и мањинским акционарима у субјекту приватизације на њихов захтев, ради упознавања. Одлуку о раскиду уговора доноси Агенција у облику управног акта, против којег се може изјавити жалба. О жалби одлучује Министарство у року од 15 дана. Жалба не одлаже извршење. Даном раскида уговора о продаји капитала, односно имовине, престају сва власничка и управљачка права купца, а Агенција именује приватизационог управника. Средства остварена од продаје капитала и имовине у поступку приватизације уплаћују се на рачун Агенције. Уколико се након продаје капитала врши продаја имовине, остварена средства се уплаћују у приватизациону масу којом управља Агенција. У случају накнадно пронађене имовине, која није била предмет приватизације, Агенција ће спровести поступак продаје и остварена средства уплатити на рачун Агенције ради намирења поверилаца. Наплаћена средства из потраживања субјекта приватизације, која су била предмет судског или управног поступка, потраживања која су доспела а ненаплаћена, готовина, орочени и неоречени новчани депозити уплатиће се на рачун Агенције. Агенција даје претходну сагласност на уговор о уступању уговора о продаји капитала или имовине, уз јемство уступиоца. Трошкове поступка приватизације које има Агенција сноси субјект приватизације. Значајна новост је да је Агенције овлашћена да побија правне послове и правне радње субјекта приватизације. У погледу правних послова и радњи који се могу побијати, разлога побијања, лица која су противници побијања, рокова и правних последица побијања, сходно се примењују правила из закона о стечају.

Заступник капитала, којег сада закон означава као приватизационог управника, постојао је у ранијем Закону о приватизацији. Међутим, његова функција сводила се на привремено заступање интереса друштвеног капитала након раскида уговора о продаји а до наредне продаје или до покретања поступка стечаја. Овим законом уводи се нови начин управљања друштвеним капиталом, без обзира да ли предстоји приватизација или је уговор о продаји раскинут. У ситуацији важења одредби (чл. 392 до 421а) Закона о предузећима („Сл. лист СРЈ“ бр. 29/1996, 33/1996, 29/1997, 59/1998, 74/1999 и 36/2002) постојала је скупштина предузећа коју су чинили запослени, управни одбор, којег је бирала скупштина, директор кога је бирао управни одбор, који су у поједним случајевима приватизацију доживљавали као начин престанка права и овлашћења које су имали. То је отежавало поступак приватизације и у пракси довело до нетачног и нетранспаратног приказивања стања имовине и обавеза субјекта приватизације и даље

до бројних спорова који нису били повољни за инвестициону климу. Последица је била и да приватизација друштвеног капиала траје 24 године, да је приватизација рађена по 4 закона: Закону о друштвеном капиталу ("Службени лист СФРЈ", бр. 84/89 и 46/90), Закону о условима и поступку претварања друштвене својине у друге облике својине ("Службени гласник РС", бр. 48/91, 75/91, 48/94 и 51/94) Закону о својинској трансформацији ("Службени гласник РС", бр. 32/97 и 10/2001) и Закону о приватизацији ("Сл. гласник РС", бр. 38/2001, 18/2003, 45/2005, 123/2007, 123/2007 - др. закон, 30/2010 - др. закон, 93/2012 и 119/2012) и да још увек није окончана. У упоредној пракси држава бивших чланица СФРЈ овај проблем се решавао пре свега прво претварањем друштвеног у државни или парадржавни капитал, а након тога се спроводила приватизација. У нашим условима када Устав РС прописује да се друштвени капитал може претворити у приватни капитал, није могуће вршити непосредно порджављење друштвеног капитала. У таквим условима било је могуће урадити само промену начина управљања у друштвеним предузећима, уз истовремени престанак важења преосталих одредби Закона о предузећима.

Два су случаја када се именује приватизациони управник. У првом случају ради се о управљању субјектом приватизације који још увек није приватизован. Даном ступања на снагу овог закона, престају заступничка и управљачка права директора, заступника и пуномоћника, као и органа управљања и надзорних органа субјекта приватизације и та права прелазе на заступника капитала. До именовања приватизационог управника, директор обавља функцију вршиоца дужности заступника капитала. Агенција има обавезу да у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона именује приватизационог управника и поднесе пријаву регистру привредних субјеката. Директор може Агенцији поднети писмо о заинтересованости за именовање на место приватизационог управника. Оваквим решењем дата је могућност да се у случајевима када је директор предузећа с једне стране успешно води пословање предузећем, а с друге стране је посвећен обавезама које има по основу приватизације, оствари континуитет у управљању предузећем.

Приватизациони управник врши функције управљања и заступања субјектом приватизације до завршетка процеса приватизације. Органи управљања субјекта приватизације, којима на основу овог закона престају овлашћења, дужни су да приватизационом управнику омогуће управљање субјектом приватизације, као и да спроведе све радње неопходне за упис промена у Регистар привредних субјеката и други одговарајући регистар. За приватизационог управника може бити именовано лице које испуњава законом прописане услове. Министарство доноси правилник којим се ближе уређују критеријуми и мерила за стицање лиценце приватизационог управника у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона. Именовани приватизациони управник дужан је да у року од шест месеци након доношења правилника добију лиценцу. Оваквим законским решењем врши се професионализација управљања у субјектима приватизације.

У другом случају приватизациони управник се именује након раскида уговора о продаји капитала, односно имовине. Приватизациони управник управља субјектом приватизације сразмерно учешћу капитала који је био предмет продаје у укупном капиталу субјекта приватизације у време раскида уговора о продаји.

У оба случаја приватизациони управник дужан је нарочито, да: 1) предузима неопходне мере за заштиту имовине субјекта приватизације; 2) се као добар привредник стара о завршетку започетих а незавршених послова субјекта приватизације, као и послова који су потребни да би се спречило наступање штете над средствима субјекта приватизације; 3) обавља, по потреби, друге послове.

Приватизациони управник обавља поверене послове самостално и са пажњом доброг привредника.

Приватизациони управник подноси Агенцији тромесечне писмене извештаје о стању имовине и пословању субјекта приватизације и финансијске извештаје. Заступник подноси и друге извештаје, на захтев Агенције. Садржај извештаја прописује Министарство. Сви извештаји се јавно објављују.

Приватизациони управник одговара непосредно својом личном имовином за штету нанету субјекту приватизације, ако је до штете дошло намерно или крајњом непажњом. Потраживање накнаде проузроковане штете застарева у року од три године од када је штета настала.

Приватизациони управник има право на награду за рад и накнаду стварних трошкова (у даљем тексту: награда и накнада). Трошкове за награду и накнаду приватизационог управника сноси субјект приватизације у висини коју одређује Министарство.

Агенција разрешава приватизационог управника уколико није задовољна његовим радом. Агенција ће разрешити приватизационог управника без права на награду ако утврди да не испуњава обавезе прописане овим законом и другим прописима који уређују пословање привредних друштава. Приватизациони управник може бити разрешен и на лични захтев.

У случају ако субјект приватизације послује са мањинским друштвеним капиталом, органи управљања оснивају се и раде у складу са одредбама Закона о привредним друштвима, а приватизациони управник представља и заступа друштвени капитал у органима управљања.

Пракса приватизације капитал и имовина у друштвеним предузећима основаним од делова предузећа у Републици Србији чије је седиште на територији република бивше СФРЈ била је оптерећена с једне стране непостојањем билатералних државних уговора којим би се регулисала процедура приватизације друштвеног капитала и имовине по правилима реципроцитета и с друге стране бројним судским споровима који су или прекидани или су довели до приватизације друштвеног капитала или имовине уз посредну или непосредну примену приватизационих прописа других држава. Имајући у виду да се друштвена својина може претворити у приватну само на начин и под условима прописаним законом који је донет на основу Устава РС, а у складу са Законом о потврђивању Споразума о питањима сукцесије („Сл. лист СРЈ – Међународни уговори“ бр. 6/2002), логична правна последица је да су сви правни послови који су закључени супротно овим прописима ништави правни послови.

Најзначајнија новина у закону је прописивање правила и начина продаје капитала. Правило је да се продаје капитал, а изузетно имовина субјекта приватизације. На овај начин се пре свега штите повериоци субјекта приватизације. Имовина је по правилу увек везана за обавезе које је субјект приватизације преузео. Имовина и обавезе чине јединство, јер се обавезе преузимају имајући у виду имовину, одн. могућност измирења тих обавеза. Имовина се одваја од обавеза само уколико је немогуће продати капитал, одн. ако се процени да би се на тај начин повериоци намирили у мањој мери него уколико би се одвојено продавала имовина. Због наведеног је продаја капитала правило а продаја имовине изузетак. Уколико се процени да би била неуспешна продаја капитала или имовине, прво спроведе реструктурирање по правилима унапред припремљеног плана реорганизације (у даљем тексту: УППР) у складу са правилима из закона о стечају. Као што се види, којим путем ће се спроводити приватизација зависи од бројних процена шта је у конкретном случају за сваки субјект приватизације најповољније. Начин и елементи приватизације одређују се у Одлуци о начину и елементима приватизације. Одлуку доноси Министарство на предлог Агенције а за

субјекте од посебног значаја за Републику Србију, Одлуку доноси Влада Републике Србије на предлог Министарства. Рок у којем се мора донети одлуке је 60 дана од дана ступања на снагу закона.

У Одлуци о начину продају одређују се сви битни елементи продаје а нарочито: 1) који део имовине субјекта приватизације се продаје одвојено као имовина; 2) који део капитала се продаје; 3) висина, рокови и услови докапитализације; 4) висина, рокови и услови заједничког улагања; 5) висина, рокови и услови опција за куповину преосталог дела капитала; 6) висина, рокови, услови зајма; 7) начин, прогресивна скала и услови поделе добити у случају поверавања на управљање. Као што се види могуће је нпр. да се Одлуком о продаји предвиди да ће се продавати 100% капитала субјекта приватизације уз обавезу купца да изврши докапитализацију још 20%, као и да одобри субординирани зајам од 10%, а могуће је да се прода 10% капитала, уз издвајање дела имовине на којем се не обавља основна делатност, уз обавезу докапитализације од 20% са опцијом откупа преосталих 80% капитала у периоду од 80%. У појединим случајевима Одлуком о начину продаје биће предвиђено да се не продаје одмах капитал, већ да се закључи уговор о докапитализацији (или уговорном заједничком улагању) у висини од 30% друштвеног капитала са опцијом откупа преосталог друштвеног капитала у периоду од 5 година, са елементима уговора о поверавању на управљање субјекта приватизације (*management buyout*). Начин и елементи приватизације одређују се након што се стекне сазнање с једне стране ко су потенцијални купци и с друге стране какву имовину обавезе има субјект приватизације, одн. каква је његова позиција на тржишту.

Одлука о начину приватизације може да садржи и друге услове као што су: 1) бонитет купца; 2) обавеза одржавања минималног броја запослених; 3) обавеза запошљавања додатног броја запослених; 4) обавеза наставка обављање основне делатности.

За субјекте приватизације од посебног значаја за Републику Србију предвиђена је могућност да се у одлуци о начину приватизације предвиди и да се приватизација укупног или дела капитала врши емисијом акција на домаћем или иностраном тржишту.

Јавни оглас за продају расписује се најкасније у року од 30 дана од дана доношења одлуке о продаји. У огласу се наводе сви обавезни елементи продаје, с тим што се учесници у огласу такмиче једино у погледу висине понуђене цене капитала. Остали елементи су везани за капитал који се продаје и обавезни су за купца. Тако на пример, ако се продаје 50% капитала (висина капитала се изражава у апсолутном износу), са обавезом докапитализације од 15% и зајмом од 10% рачунато у односу на капитал који се продаје, купац је оно лице које понуди највишу цену за капитал који се продаје. На тај начин се постиже једноставност и транспарентност у продаји. Одлука о начину приватизације може бити измењена, посебно након неуспеле продаје.

Законска новина је и метод продаје. Продаја капитала, односно имовине субјекта приватизације спроводи се путем јавног надметања уз претходно јавно прикупљање понуда. Највиша цена из писаних понуда представља почетну цену за јавно надметање. Минимална прихватљива цена износи 70% процењене вредности капитала. Постоје два критеријума за минималну цену, први је да почетна цена у јавном надметању највише понуђена цена из писане понуде, а други је да у сваком случају купопродајна цена не може бити нижа од 70% процењене вредности капитала. На тај начин купци унапред знају шта је то најнижа прихватљива цена продаје.

Јавни позив за продају капитала се објављује у барем једном високотиражном листу који се дистрибуира на целој територији Републике Србије и на интернет страници Агенције најкасније 30 дана пре продаје. Јавно надметање се обавља у року

од 15 дана од дана отварања писаних понуда. Продају капитала, односно имовине субјекта приватизације организује и спроводи Агенција.

Закон одређује и битне елементе докапитализације, заједничког улагања, поверавање управљања субјекта приватизације и опције куповине капитала. Докапитализација је примерена у случају ако је субјекту приватизације недостаје обртни капитал, а купац жели одмах да преузме одређени ризик у пословању субјекта приватизације. Докапитализација је могућа са или без истовремене обавезе куповине капитала субјекта приватизације. Докапитализацијом се повећава основни капитал субјекта приватизације. Докапитализација се врши у новцу. Изузетно, на предлог купца, докапитализација се може вршити и у стварима и правима, с тим да се фер тржишна вредност улога процењује од стране овлашћеног ревизора у складу са међународним рачуноводственим стандардима. У том случају вредност неовчаног улога утврђује се на 70% процењеног износа и у том износу се признаје као улагање. На овај начин се стимулише да се докапитализација врши пре свега са новчаним улогом, те да се из новчаног улога купује опрема, технологија и сл. Новчани део улога не може бити мањи од 50% укупног износа који се докапитализује. Улагање ствари и права мора бити у функцији основне делатности субјекта приватизације. Агенција даје претходну сагласност на улагање ствари и права. Неиспуњење обавезе уплате и уноса улога, извршење обавеза из социјалног програма и измирења дугова субјекта приватизације су разлози за раскид уговора.

Заједничко улагање је уговорни облик привременог повећања капитала субјекта приватизације. Овај облик ће се у пракси најчешће комбиновати са опцијом откупа капитала субјекта приватизације. Овај облик је прилагођен оним инвеститорима који нису спремни да одмах да трајно „уђу“ у капитал субјекта приватизације, одн. где купци процењују да постоји повећани ризик улагања. Заједничким улагањем на рок који не може бити краћи од 5 година, уговорна страна привремено уноси оснивачки капитал који мора бити веће вредности него капитал у субјекту приватизације, уз пословање по принципима поделе добити и ризика сразмерно улозима. На овај облик приватизације сходно се примењују правила о докапитализацији са опцијом откупа капитала. Улагач има право на добит и на учешће у управљању сразмерно улогу у заједничком послу, а по истеку уговора, уколико не искористи опцију конверзије привременог у трајни капитал и право на репатријацију улога. Репатријација улога се врши на начин како је регулисано уговором.

Поверавање управљања субјекта приватизације на рок не краћи од 5 година даје се право понуђачу да управља субјектом приватизације. Овај уговорни облик је прилагођен оним субјектима приватизације где постоји пре свега потреба за менаџерима који имају значајне организационе и пословне способности и са којима долазе значајни инвеститори. У овом случају, менаџери су нека врста претходнице инвеститора, који желе да виде да ли је могуће од субјекта приватизације створити атрактивног пословног субјекта у који вреди инвестирати капитал. Уобичајено је да купци капитала буду управо менаџери, који ће имају свој капитал или га могу позајмити (*management buyout*). Поступак поверавања управљања покреће се на основу расписаног јавног огласа са роком пријаве не краћим од 30 дана. Предлагача уз предлог подноси и предлог програма пословања субјекта приватизације за 5 година са опцијом куповине капитала. На оцену бонитета понуђача, програма пословања и опцију куповине капитала сходно се примењују правила о докапитализацији.

Награда за успешно управљање субјектом приватизације може се уговорити од 5% до 20% нето остварене и наплаћене добити, независно од добити која се остварује по другом основу. Награда из става 5 овог члана одређује се зависно од оствареног приноса на капитал: 1) за принос до 1% награда се не исплаћује; 2) за принос од 1% до

5% награда је 5%; 3) за принос од 5% до 10% награда је 10% и 4) за принос преко 10%, награда је 20%. Награда се обрачунава и коначно исплаћује на крају уговореног рока, с тим да се аконтација награде може обрачунати и исплатити по истеку пословне године у износу највише 50% обрачунатог приноса. Одлуку о обрачуну и исплати награде доноси Агенција уз претходну сагласност Министарства.

Значајна новост је и опција куповине капитала (*option contract*). Опција куповине капитала је право купца да купи додатан део капитала субјекта приватизације у року од максимално 5 година након дана закључења уговора о приватизацији. Опција куповине капитала може се односити на део или цео преостали државни или друштвени капитал субјекта приватизације. Цена капитала из опције не може бити мања од процењене вредности капитала у време закључивања уговора о опцији или вредност капитала утврђена јавним надметањем или књиговодствена вредност капитала у време коришћења права на опцију, зависно од тога која вредност је већа.

Цена капитала протеком времена расте. У оквиру максималног рока важења од 5 година, цена капитала из опције се за сваку годину одређује посебно, тако да цена годишње расте за 5% у односу на претходну годину.

Међутим, нема само купац капитала опцију. Република Србија има право да од купца капитала откупи уделе по понуђеној цени, а купац капитала дужан је да се на ту понуду изјасни у року од 15 дана од дана давања понуде. Уколико купац капитала не прихвати дату понуду дужан је да по истој цени откупи капитал субјекта приватизације. Купац капитала у овом року нема право да користи право опције из става 1 овог члана. Рок за потписивање уговора о купородаји капитала износи 40 дана од дана давања понуде. Рок за плаћање је 15 дана од дана потписивања уговора. Ово ће бити нарочито случај ако након истека прве две године од закључења уговора купац капитала оклева са коришћењем опције за откуп преосталог капитала, а појави се други купац који жели да понуди боље услове. Тада Република Србија има право да понуди да откупи капитал који је био предмет продаје по цени коју одреди, а купац капитала мора или да прихвати ту понуду или да откупи по истој цени преостали друштвени или државни капитал. Република Србија нема право да користи ову опцију у прве две године након закључења уговора о продаји капитала. Ова опција се гаси и престаје да важи 6 година након закључења уговора о продаји капитала.

Уколико је купац капитала купио више од 50% капитала тада управља субјектом приватизације као већински власник. Уколико купац капитала није купио више од 50% капитала, већину чланова у органима управљања именује Агенција уз претходну сагласност Министарства. Овакав субјект приватизације је дужан да на захтев Агенције достави све финансијске и књиговодствене податке, да од Агенције прибавља сагласности на послове са повезаним лицима и код којих постоји сукоб интереса и информације о сваком потписаниом уговору који затражи Агенција. Агенција је дужна да све пословне информације чува као пословну тајну субјекта приватизације. Уколико је купац капитала купио више од 50% капитала уз опцију откупа укупног или дела преосталог дела капитала, Агенција има право на по два члана у свим органима управљања и право вета на одлуке о располагању имовином чија је вредност већа од 5% вредности капитала, на одлуке о давању и узимању зајма, куповини харија од вредности, на одлуке о статусним променама и одлуке о пословању са повезаним лицима у оквиру процене конфликта интереса у складу са законом о привредним друштвима. Купац капитала је дужан да по сазнању о постојању накнадно пронађене имовине без одлагања обавести Агенцију.

Као што је наведено, продаја имовине је изузетак. У досадашњој регулативи предвиђена је продаја имовине пре свега у поступку реструктуирања. Подзаконским прописима регулисана је продаја имовине на недовољно транспарентан начин, који је

омогућавао да се у току једне продаје прода имовина и за 30% процењене вредности. У случају ако би се појавио само један такмичар, он би унапред знао да имовину може купити по багателној цени. Па ако је предмет продаје била и имовина која је служила за основну делатност субјекта приватизације или су се продавале залихе које су имале тржишну вредност, дешавали су се случајеви да се продаја вршила по процедури која није транспарентна и која је омогућавала продају по цени која не одражава фер вредност имовине. Овим законом мењају се случајеви и методологија продаје имовине. Продају имовине субјекта приватизације одређену Одлуком о начину продаје, као и продају имовине субјекта приватизације који се реструктурира у поступку приватизације, организује и спроводи Агенција у складу са одредбама овог закона који уређује продају капитала. Имовина се продаје само уколико не представља основно средство субјекта приватизације неопходно за обављање основне делатности и ако се посебном продајом имовине може постићи већа цена. Имовина може бити продата пре и после продаје капитала, зависно од процене времена за постизања најбоље цене уновчења имовине. Предмет продаје могу бити и: 1) залихе; 2) инвестиционе некретнине и објекти у изградњи; 3) земљиште; 4) опрема ван функције; 5) удели и акције у другим привредним друштвима; 6) сва потраживања укључујући и она о којима се води судски или управни поступак и 7) сва преносива права. Имовина која није била предмет процене не може бити предмет продаје. Приликом доношења одлуке о одвојеној продаји имовине у склопу Одлуке о начину приватизације или у оквиру поступка реструктурирања, обавезна је анализа очекиваних позитивних ефеката такве продаје на продају остатка капитала субјекта приватизације.

Купац капитала или имовине може бити домаће или страно правно или физичко лице, у складу са Законом. Новост је да када се као купац јавља страно правно лице, Агенција спроводи поступак упознавања крајњег власника купца, који прописује Министарство. Ова процедура треба да спечи да се у поступку приватизације појаве купци који су средства за исплату купопродајне цене стекли путем корупције или прањем новца. Купац капитала мора да има одговарајући бонитет који одређује Одлука о начину приватизације.

Закон путем негативне енумерације одређује ко не може бити купац капитала или имовине: 1) домаће правно лице које послује већинским друштвеним капиталом; 2) физичко лице, правно лице и оснивач правног лица, које према субјекту приватизације има доспеле обавезе неизмирене до дана подношења понуде на тендер, односно пријаве за учешће на аукцији; 3) физичко лице, правно лице и оснивач правног лица са којим је раскинут уговор о продаји капитала односно имовине због неизвршења уговорених обавеза; 4) физичко лице које је осуђивано или против кога се води поступак за следећа кривична дела: кривична дела против привреде; кривична дела против службене дужности; тешко убиство; тешка крађа, разбојничка крађа, разбојништво, утаја, превара, неосновано коришћење кредита и друге погодности, изнуда, уцена и зеленаштво; неовлашћена производња, држање и стављање у промет опојних дрога, омогућавање уживања опојних дрога, производња и стављање у промет штодљивих производа, загађивање воде за пиће и животних намирница и тешка дела против здравља људи; загађивање животне средине, непредузимање мера заштите животне средине, противправна изградња и стављање у погон објеката и постројења која загађују животну средину, уношење опасних материја у Србију и недозвољено прерађивање, одлагање и складиштење опасних материја и недозвољена изградња нуклеарних постројења; злочиначко удруживање, израђивање и набављање оружја и средстава намењених за извршење кривичних дела, недозвољено држање оружја и експлозивних материја, недозвољено прелажење државне границе и кријумчарење људи, неовлашћено организовање игара на срећу и неовлашћено бављење одређеном

делатношћу; организованог криминала; кривично дело из члана 149. став 2. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 47/03 и 34/06); страна правна лица којим управљају домаћа правна и физичка лица. Новост је да купац капитала не може бити страном правно и физичко лице које долази са територија са пореским суверенитетом које имају неадекватан порески систем и систем транспарентности, а чију листу одређује и објављује Министарство. На овај начин онемогућено је да купци капитала буду лица са *off shore* дестинација.

Купац капитала или имовине не може бити ни привредно друштво у којем физичко лице, правно лице и оснивач правног лица, које према субјекту приватизације има доспеле обавезе неизмирене до дана подношења понуде на оглас; физичко лице, правно лице и оснивач правног лица са којим је раскинут уговор о продаји капитала односно имовине због неизвршења уговорених обавеза и физичко лице које је осуђивано или против кога се води поступак сматра контролним чланом или контролним акционаром, у смислу закона којим се уређују привредна друштва.

Купац капитала или имовине матичног, односно зависног предузећа у којем се спроводи приватизација не може да буде његово зависно, односно матично предузеће.

Ако учесник на огласу који је проглашен купцем или који истакне другу највишу понуду не потпише записник или не изврши плаћање у предвиђеном року, губи својство купца и право да учествује на будућим продајама које се организују за тај субјект приватизације, као и право на враћање депозита. То уплаћује на име штете која је настала за субјект приватизације и за Агенцију новчани износ у висини од 30% продајне цене на рачун Агенције, од чега 15% припада субјекту приватизације. Право да учествује на будућим продајама које се организују за субјект приватизације нема ни члан породице лица које је изгубило својство купца, као ни правно лице чији је он оснивач. Члановима породице сматрају се потомци, брачни или ванбрачни друг и родитељи купца. Лице које је изгубило својство купца и чланови његове породице, у складу са овим чланом, немају право да учествују у будућим продајама које се организују за било који субјект приватизације.

Средства плаћања у приватизацији могу бити у домаћој и страном конвертибилној валути.

Имајући у виду дужину трајања приватизације, било је неопходно предвидети фиксне рокове до када се приватизација мора окончати и шта се сматра окончаном приватизацијом. Рок за окончање приватизације капитала је 31. децембар 2014 године. Овај рок је остварен уколико је закључен уговор о продаји капитала или имовине, односно уколико је усвојен унапред припремљени програм реструктурирања субјекта приватизације. Уколико приватизација капитала није окончана до 31. децембра 2014.године, Агенција подноси предлог за покретање стечајног, односно ликвидационог поступка. Једини изузетак је предвиђен за случај предузећа од посебног интереса за Републику Србију, у ком случају Влада Републике Србије може на предлог Министарства да до 31. децембра 2014 године донесе одлуку да обустави поступак приватизације, у ком случају је Агенција дужна да у року од 30 дана покрене поступак формирања органа управљања у складу са законом о привредним друштвима.

У случају ако није спроведена приватизација, а нема услова за стечај, поступак ликвидације субјекта приватизације спроводи Агенција. Средства која преостану по окончању поступка ликвидације приход су буџета Републике Србије, осим средстава која су у приватној својини. За ликвидационог управника се именује заступник капитала. Ликвидациони управник има право на награду за свој рад и накнаду стварних трошкова. Висину награде и накнаде из става 4. овог члана прописује Министарство. На ликвидацију субјекта приватизације сходно се примењују одредбе закона о привредним друштвима којима се уређује ликвидација привредних друштава.

Кад поступак приватизације обухвата имовину одузету од физичких и правних лица применом прописа о одузимању имовине на територији Републике Србије, а која је одређена посебним прописом којим се уређују питања везана за враћање имовине (у даљем тексту: национализована имовина), вредност те имовине биће надокнађена бившим власницима искључиво из новчаних средстава која за те намене обезбеђује Република Србија.

Од квалитетне припреме поступка приватизације зависи и да ли ће продаја бити успешна. Поступак приватизације субјекта приватизације од посебног значаја за Републику Србију покреће се одлуком Владе Републике Србије на предлог Министарства, а у осталим случајевима одлуком Министарства. Проспект у смислу овог закона, јесте приказ основних података о субјекту приватизације према последњем финансијском извештају. Образац проспекта прописује Министарство. Агенција оглашава проспект и упућује јавни позив за прикупљање писама о заинтересованости у средствима јавног информисања (штампа, интернет или телевизија) најкасније у року од 15 дана од дана израде проспекта. Трошкове оглашавања сноси субјект приватизације.

Потенцијални купац своју заинтересованост за куповину капитала односно имовине субјекта приватизације изражава писменим путем и о томе обавештава субјект приватизације и Агенцију у року који одреди Агенција у јавном огласу. Потенцијални купац има обавезу да достави податке о бонитету (о тржишном учешћу, организационој структури, о главној делатности, о управи и сл.) и финансијске извештаје за последње 3 године. Потенцијални купац има обавезу да податке о бонитету достави најкасније заједно са понудом у поступку јавног прикупљања понуда.

Новост је да је субјект приватизације је дужан да у проспекту прикаже комплетне и детаљне податке о свој својој имовини и обавезама, укључујући и сва права којим располаже, посебно права коришћења земљишта, као и све потенцијалне обавезе и судске поступке који су у току. Досадашње искуство у приватизацији било је да је потенцијалним купцима било омогућавано да изврше увид у документацију субјекта приватизације, те да одлуку о учешћу донесу искључиво на основу сопствене оцене (*due diligence*). Било је случајева да се након приватизације појави имовина (нпр. залихе које нису биле пописане, неукњижене непокретности или непокретности које су остале у бившим република СФРЈ) која није била предмет процене и која није наведена у проспекту или се појаве обавезе које нису приказане у билансу (нпр. накнадне пореске обавезе или обавезе из судских поступака). Сада се поставља другачије правило. Субјект приватизације је дужан да да потпуну „личну карту“ о целокупној имовини и свим обавезама. Санкција може бити не само разрешење заступника капитала, већ у одређеним случајевима и кривично дело. Имовина која није евидентирана у пословним књигама, која није процењена и приказана у проспекту не може бити предмет продаје капитала. За случај да се накнадно у судском или управном поступку утврде обавезе за субјекта приватизације које нису евидентирани у пословним књигама и приказане у проспекту, за износ утврђених обавеза умањује се купопродајна цена.

Субјект приватизације дужан је да све до завршетка поступка приватизације доставља Агенцији и Министарству благовремено веродостојне податке о имовини о обавезама субјекта приватизације и све податке о променама на имовини и обавезама.

Органи управљања субјекта приватизације су одговорни за штету насталу од приказивања нетачних и непотпуних података.

Субјект приватизације је дужан да изврши попис и процену фер тржишне вредности све имовине и обавеза у складу са законима о рачуноводству и ревизији и међународним рачуноводственим стандардима у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона. Субјект приватизације је дужан да без одлагања своје

књиговодствене податке усклади са овом проценом. Субјект приватизације дужан је да извештај о попису достави Агенцији у року од 15 дана од дана извршеног пописа. Извештај о попису и процени имовине и обавеза великих предузећа мора имати извештај овлашћеног ревизора.

У случају да субјект приватизације не испуни наведене обавезе, Агенција ће у даљем року од 10 дана разрешити старог и именовати новог заступника капитала.

Уколико утврди да постоји имовина субјекта приватизације која није приказана у проспекту или програму приватизације који је окончан, Агенција ће извршити процену имовине и покренути поступак наплате од купца капитала или имовине субјекта приватизације.

Заступник капитала не би могао да самостално изврши преузете обавезе у погледу потпуног приказивања имовине и обавеза субјекта приватизације уколико се не би утврдиле обавезе одговорних лица у субјекту приватизације да пружи сву потребну документацију и информације. Овлашћена лица субјекта приватизације, чланови извршног, управног и надзорног одбора којима је престала дужност, пуномоћници и лица која за субјект приватизације вршили правне послове, финансијске послове, и послове ревизије дужна су да заступнику капитала без одлагања пружи све податке и обавештења. Рачуноводствене исправе, пословне књиге, рачуноводствени софтвер, печати, кључеви и шифре представљају имовину субјекта приватизације. Ова лица имају обавезу да заступнику капитала предају сву наведену имовину субјекта приватизације. Агенција може решењем, против којег жалба не одлаже извршење, наложити овим лицима да, у одређеном року, предају писмени извештај о економско-финансијском стању субјекта приватизације, изјаве о имовини, изјаве о повезаним лицима, као и све друге изјаве и изјашњења од значаја за поступак приватизације.

Наведена лица одговорна су повериоцима и Републици Србији за накнаду штете коју су проузроковали ускраћивањем података и обавештења, као и несавесно састављеним извештајем о економско-финансијском стању субјекта приватизације или ускраћивањем тог извештаја. Новост је прописивање обавезе банака и јавних регистара у погледу пружања информација о имовини и обавезама субјекта приватизације. Банке имају обавезу да на захтев заступника капитала доставе бројеве свих девизних и динарских рачуна рачуна, све изводе у електронској форми са свих динарских и девизних рачуна, као и све уговоре о орочењу средстава. Јавни регистри има обавезу да на захтев заступника капитала доставе податке о имовини и правима заступника капитала у периоду од пет година пре ступања на снагу овог закона.

Посебно важна новина је да заступник капитала има обавезу да изврши анализу пословања субјекта приватизације за период од 5 година пре ступања на снагу овог закона, и за сваку годину сачини листу прилива и одлива, листу отуђене имовине и све уговоре о отуђењу, анализира пословање са повезаним лицима, утврди поштовање забране сукоба интереса и поштовање одредаба закона о привредним друштвима које се тичу поступања у најбољем интересу субјекта приватизације и његових поверилаца и поднесе извештај агенцији која их јавно обављује. Ово је значајно јер закон уводи и могућност побијања одређених правних послова.

Заступник капитала је дужан да подноси тромесечне извештаје о пословању чији садржај ближе прописује Министарство.

Ако Агенција процени да се капитал или имовина субјекта приватизације не могу продати без претходног реструктурирања, Агенција доноси одлуку о реструктурирању у поступку приватизације у складу са овим законом. Реструктурирање у поступку приватизације (у даљем тексту: реструктурирање), у смислу овог закона, јесу промене које се односе на субјект приватизације и његова зависна предузећа, које омогућавају продају његовог капитала или имовине. Одлука о реструктурирању садржи: пословно

име и седиште субјекта приватизације, начин реструктурирања, рок у коме су повериоци дужни да пријаве своја потраживања, као и друге податке од значаја за спровођење реструктурирања. Одлука о реструктурирању објављује се у средствима јавног информисања (једном дневном листу, интернету или телевизији), у року од 15 дана од дана доношења. Новост је да се поступак реструктурирања спроводи припремом и усвајањем плана реструктурирања у складу са стечајним правилима о унапред припремљеним планом реорганизације (у даљем тексту: УППР). УППР припрема Агенција и заступник капитала по процедури коју прописује Министарство. Како је Уставни суд утврдио неуставност одредбе ранијег члана 20ж став 1. Закона о приватизацији, било је неопходно да се предвиди да се реструктурирање врши по правилима УППР-а, а да се у стечајном закону предвиди могућност да се у поступку разматрања услова за усвајање УППР-а изрекну и мере обезбеђења, које се могу изрицати у претходном стечајном поступку.

У поступку реструктурирања могу се као друге мере реструктурирања предвиђених законом о стечају применити и одредбе овог закона о докапитализацији, заједничком улагању са опцијом откупа капитала и о поверавању на управљање са опцијом откупа капитала. Новост је да усвајањем УППР-а престаје да важи колективни уговор о раду и појединачни уговори о раду. УППР мора да предвиди повезивање стажа свим запосленим на нивоу минималних зарада и исплату свих запосталих минималних зарада у складу са законом о стечају. Исплата зарада преко минималних и отпремнина се врши зависно од степена намирења у стечају. Слично као и у стечају, овим законским решењем држава приоритетно обезбеђује намирење основних права запослених по основу радног односа. УППР-ом се може предвидети раскид двострано теретних уговора, а друга уговорна страна има право на потраживање које настаје услед раскида уговора.

Државне повериоце (јавно предузеће, Пореска управа, Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, Републички завод за здравствено осигурање, Републичка дирекција за робне резерве, Фонд за развој Републике Србије и други републички органи и организације) у поступку реструктурирања субјекта приватизације заступа Агенција.

У складу са предложеним УППР-ом, државни повериоци дужни су да потраживање претворе у капитал субјекта приватизације и њуму подређеном (зависном) друштву: 1) које у структури капитала има већински капитал контролног (матичног) друштва које послује већинским друштвеним или државним капиталом и 2) у којем је друштвени или државни капитал већински заједно са капиталом контролног друштва. Државним повериоцем сматра се и Агенција за осигурање депозита када врши функцију стечајног управника над банкама у стечају и када управља у име и за рачун Републике Србије потраживањима Републике Србије по основу преузетих ино обавеза.

Од дана доношења одлуке о реструктурирању до дана доношења одлуке о окончању реструктурирања, не може се против субјекта приватизације, односно над његовом имовином, одредити или спровести принудно извршење нити било која мера поступка извршења ради намирења потраживања. Одлука о реструктурирању има снагу извршне исправе. Одлуку о реструктурирању Агенција доставља, у року од пет дана од дана њеног доношења, органу надлежном за спровођење принудне наплате, судовима и другим органима надлежним за доношење основа и налога за принудну наплату. На основу одлуке о реструктурирању орган надлежан за спровођење принудне наплате обуставља извршавање евидентираних основа и налога, а судови и други органи надлежни за доношење основа и налога за принудну наплату не доносе нове основе и налоге за принудну наплату. Поступак принудног извршења који је у току прекида се.

По окончању реструктурирања, односно после продаје, Агенција обавештава судове и органе из става 4. овог члана о уплати продајне цене и о повериоцима који своје потраживање намирују из те цене. Новост је да реструктурирање престаје да по сили закона 30. јуна 2014. године.

Продајну документацију обавезно чине: 1) проспекти; 2) детаљан попис имовине; 3) процена вредности имовине; 4) нацрт уговора о куповини капитала; 5) нацрт оснивачког акта субјекта приватизације након приватизације и 6) изјава о губитку права на враћање депозита.

Процена вредности капитала и имовине се спроводи користећи две методе: 1) метода фер тржишне вредности у складу са међународним рачуноводственим стандардима и 2) приносна метода (ДНТ метода);

Приликом процене имовина се дели у имовинске целине. Свака имовинска целина се процењује користећи обе методе. Утврђена вредност представља већу од две вредности. Приносна вредност грађевинског земљишта се процењује као 20% фер тржишне вредности објекта који би у складу са урбанистичким условима могу бити изграђени на том земљишту. Приносна вредност имовинске целине која представља скуп основних средстава оперативног бизниса који се обавља или се може обављати користећи имовинску целину се утврђује ДНТ методом и анализом будућих новчаних токова.

Свако појединачно потраживање се процењује на основу процене наплативости како износа тако и рока. Сва потраживања из судских спорова и одштетних захтева у кривичним поступцима се додатно процењују на основу вероватноће успеха у спору. Интелектуална својина, ауторска права, жиг, патенти, експлоатациона права, концесиона права и сва друга права се такође процењују користећи две методе. Процењена вредност целокупне имовине представља збир вредности сваке имовинске целине.

Све обавезе се процењују појединачно раздвајајући износ главног дуга, уговорне камате, затезне камате и трошкова. Све потенцијалне обавезе из судских спорова у којима је субјект приватизације пасивно легитимисан се процењују на основу процене исхода спора.

Процењена вредност капитала износи разлику између процењене вредности укупне имовине и процењене вредности укупних обавеза.

Процењена вредност имовине и обавеза мора бити унета у пословне књиге субјекта приватизације у року од 10 дана од дана прихватања процене од стране Агенције и Министарства.

Закон прописује јединствен начин продаје капитала и имовине. Продају капитала, субјекта приватизације организује и спроводи Агенција јавним надметањем уз претходно јавно прикупљање понуда, уз сходну примену правила из закона о стечају за продају стечајног дужника. Понуђач даје понуду у погледу цене коју је спреман да плати за капитал који се продаје. Сви остали елементи и услови продаје су одређени Одлуком о начину приватизације. Највиша понуђена цена из поступка јавног прикупљања понуда је почетна цена код јавног надметања.

Право на јавно надметање има понуђач који уплати 10% почетне цене за јавно надметање или положи банкарску гаранцију за тај износ. Учесник на јавном надметању који понуди највишу цену стиче право на закључење уговора о продаји.

У случају да понуђач који је дао најповољнију понуду, по позиву Агенције, не приступи закључењу уговора, нема право на повраћај депозита, односно Агенција ће поднети банкарску гаранцију на наплату. Наплаћени износ уплаћује се на рачун буџета Републике Србије.

Продају капитала и имовине спроводи комисија за продају, коју именује Министарство. Комисију чине руководилац пројекта у Агенцији, заступник капитала, изабрани представник запослених, представник Министарства и представник ресорног министарства из основне делатности субјекта приватизације. Уколико се не може именовати представник ресорног министарства, петог члана комисије именује Министарство из свог ресора.

Закон прописује и обавезне елементе уговора о продаји. Уговор о продаји капитала, односно имовине садржи одредбе о: уговорним странама, предмету продаје, уговореној цени, року плаћања, начину, облицима и року инвестирања купца у субјект приватизације ради обављања регистроване делатности, начину решавања питања запослених и друге одредбе о којима се споразумеју уговорне стране. У уговору регулишу се и обавезе међусобних страна у случају докапитализације, заједничког улагања и поверавање на управљање субјекта приватизације, као и други односи (нпр. о обавезном зајму, учешћу у подели заједнички остварене добити, управљању субјектом приватизације до испуњења обавеза из уговора, контрола извршења уговорних обавеза и сл.). У случају ако се уговором предвиђа обавеза докапитализације и заједничког улагања, битни елементи уговора су: 1) износ и врста улога са којима се врши докапитализација, односно докапитализација; 2) рокови уношења улога; 3) учешће у добити и политика исплате добити и 4) организациони облик пословања субјекта приватизације након закључења уговора. У случају ако се уговором предвиђа поверавање на управљање, битни елементи уговора су: 1) поверена овлашћења управљања субјектом приватизације; 2) овлашћења Агенције у контроли спровођења обавеза из уговора; 3) износ, начин и рокови исплате награде за успешно управљање субјектом приватизације и остваривање програма пословања. Уговором о продаји регулише се и рок у којем се имовина субјекта приватизације не може отуђити и оптеретити без сагласности Агенције, забрана да се без сагласности Агенције закључују уговори са повезаним лицима, одређеним у Закону о стечају, одн. закључују други уговори у којима постоји сукоб интереса у смислу Закона о привредним друштвима. Уговори закључени без сагласности Агенције су ништави.

Уговором о продаји регулише се и обавеза подношења тромесечних извештаја, бруто биланса, обавеза пописа и процене имовине, обавеза достављања финансијских извештаја са ревизијом и других извештаја и документације по захтеву Агенције.

Акције које стиче купац из нових емисија по основу повећања капитала субјекта приватизације за време извршења уговорених обавеза, сматрају се сопственим акцијама субјекта приватизације које су у потпуности плаћене. Када купац капитала, односно имовине, изврши обавезе из уговора о продаји капитала, односно имовине, што се доказује потврдом Агенције, субјект приватизације који је стекао сопствене акције дужан је да их без накнаде пренесе купцу капитала, односно имовине, од кога их је стекао. Агенција доставља регистру надлежном за вођење рачуна хартија од вредности решење на основу којег се врши упис сопствених акција на субјект приватизације, као и решење на основу којег се врши пренос сопствених акција на купца. У случају раскида уговора о продаји капитала, односно имовине, сопствене акције преносе се Акционарском фонду који их продаје заједно са акцијама субјекта приватизације које су му пренете у складу са законом. На отуђење, режим и друге правне послове који се односе на сопствене акције сходно се примењују одредбе закона којим се уређују привредна друштва.

Уговор о продаји сматра се закљученим кад га потпишу купац и Агенција, а потписи на уговору оверавају се у суду. Уговор о продаји капитала, односно имовине Агенција доставља Министарству ради евидентирања, а запосленима и мањинским акционарима у субјекту приватизације на њихов захтев, ради упознавања.

Уговор о продаји капитала, односно имовине раскинуће се због неиспуњења ако, ни у накнадно остављеном року за испуњење, купац не испуни обавезу из уговора која је у уговору означена као битан елемент уговора,

У досадашњој пракси Агенција је раскидала уговоре о продаји достављањем обавештења о раскиду, сходно одредбама Закона о облигационим односима (једностранни раскид уговора). Новим законским решењем доследно је примењен став да Агенција врши поверена јавна овлашћења не само у поступку закључења уговора, већ и код раскида уговора о продаји. Доследно томе одлуку о раскиду уговора доноси Агенција у облику управног акта, против кога купац има право жалбе Министарству у року од 15 дана. Разлози за жалбу су: 1) погрешно и непотпуно утрђено чињенично стање; 2) погрешна примена правила поступка и 3) погрешна примена материјалног права. Жалба на првостепено решење не одлаже извршење. Након јавне расправе усвојен је предлог да се омогући и судска заштита купца капитала у парничном поступку ради доказивања да је био савесна уговорна страна те да није било основа за раскид уговора.

У случају раскида уговора о продаји капитала, односно имовине због неиспуњења уговорених обавеза од стране купца капитала, купац капитала као несавесна страна, нема право на повраћај плаћеног износа на име уговорене цене и докапитализације, ради заштите општег интереса. Купац капитала, односно имовине нема право ни на повраћај зајмова које је дао субјекту приватизације. Сва средства обезбеђења која је субјект приватизације дао за обезбеђење обавеза купца капитала, односно имовине и повезаних лица, као и уговори о јемству, уговори о приступу дугу, уговори о преузимању дуга за обавезе купца капитала и повезаних лица, престају да важе даном коначне одлуке о раскиду уговора о продаји капитала, односно имовине. Према ранијем законском решењу, купац је губио право само на купопродајну цену а по основу докапитализације остваривао је права по основу средстава која се остваре продајом тих акција, након намирења трошкова продаје. Ако је купац капитала због несавесности губио право на купопродајну цену, није било логично законско решење да задржава право по основу докапитализације.

Даном раскида уговора о продаји капитала, односно имовине, престају сва власничка и управљачка права купца, а Агенција именује заступника капитала.

Средства остварена од продаје капитала и имовине у поступку приватизације уплаћују се на рачун Агенције. Средства остварена продајом имовине након продаје капитала субјекта приватизације улазе у приватизациону масу, којом управља Агенција. У случају накнадно пронађене имовине, која није била предмет приватизације, Агенција ће спровести поступак продаје и остварена средства уплатити на рачун Агенције ради намирења поверилаца. Наплаћена средства из потраживања субјекта приватизације, која су била предмет судског или управног поступка, потраживања која су доспела а ненаплаћена, готовина, орочени и неоречени новчани депозити уплатиће се на рачун Агенције.

Запосленим у субјекту приватизације који није прошао кроз поступак реструктурирања припада отпремнина у висини минималне зараде (обрачунате за месец са 21-ним радним даном) по години радног стажа у субјекту приватизације. Свим запосленим се повезује радни стаж и исплаћују све заостале зараде заједно са намирењем поверилаца. Наведена средства, после намирења поверилаца и исплате отпремнина запослених субјекта приватизације у којима је спроведено реструктурирање уплаћују се на уплатни рачун буџета Републике Србије.

Закон задржава раније решење да средства за отклањање штете коју је субјект приватизације нанео животној средини пре закључења уговора о продаји капитала,

односно имовине, обезбеђују се у буџету Републике Србије. Влада Републике Србије ближе прописује начин и услове коришћења наведених средстава.

Закон је задржао и раније решење у погледу уступања уговора. Купац капитала као уступилац може да уступи уговор о продаји капитала, односно имовине трећем лицу - пријемнику, под условима прописаним овим законом и законом којим се уређују облигациони односи, по претходно прибављеној сагласности Агенције. Пријемник може бити лице које испуњава прописане услове за купца капитала или имовине. Уступилац јемчи Агенцији да ће пријемник испунити своје обавезе из уступљеног уговора о продаји капитала, односно имовине. Уступањем уговора о продаји капитала, односно имовине пријемник постаје носилац свих права и обавеза из уговора о продаји.

Трошкове поступка приватизације које има Агенција сноси субјект приватизације. Министарство утврђује који се трошкови намирују из остварене купопродајне цене.

Одредбе овог закона које се односе на акције сходно се примењују и на уделе. Агенција води евиденцију удела и издаје потврде субјекту приватизације који је организован као друштво са ограниченом одговорношћу.

Централни регистар издаје исправе субјекту приватизације на основу којих се води књига акционара. Субјект приватизације дужан је да на основу исправе Централног регистра упише новог акционара у књигу акционара. Права из акција доказују се исправом коју издаје Централни регистар.

Привредно друштво које у структури капитала има акције у власништву Акционарског фонда или акције које тај Фонд продаје по закону, не може вршити промену правне форме, нити отворено акционарско друштво може постати затворено, без сагласности Акционарског фонда.

Средства од продаје друштвеног капитала, која преостану након намирења поверилаца, користе се и распоређују на следећи начин: 1) 10% средстава уплаћује се Републичком фонду надлежном за пензијско и инвалидско осигурање; 2) 50% средстава издвојиће се за финансирање реструктурирања и развоја привреде на територији Републике Србије. Ако се седиште субјекта приватизације налази на територији Аутономне покрајине Војводине, 50% средстава издвојиће се за финансирање реструктурирања и развоја привреде на територији Аутономне покрајине Војводине; 3) 5% средстава издвојиће се за исплаћивање накнаде лицима чија је имовина национализована; 4) 5% средстава издвојиће се за финансирање развоја инфраструктуре локалне самоуправе према седишту субјекта приватизације; 5) 30% средстава издвојиће се за друге намене. Средства од продаје државног капитала, након намирења поверилаца, користе се за финансирање подстицања развоја. Средства остварена од продаје капитала и имовине субјекта из сукцесије користе се за спровођење споразума који се односи на питање сукцесије са бившим републикама СФРЈ.

Закон предвиђа могућност побијања правних послова и радњи субјекта приватизације. Агенције је овлашћена да побија правне послове и правне радње субјекта приватизације. У погледу правних послова и радњи који се могу побијати, разлога побијања, лица која су противници побијања, рокова и правних последица побијања, сходно се примењују правила из закона о стечају. Рокови за побијање из става 1 овог члана рачунају се уназад почев од дана доношења одлуке о продаји капитала или имовине. Ова законска новост уведена је због чињенице да постоје привредни субјекти код којих дуго траје поступак приватизације, а где је у међувремено дошло до отуђења или оптерећења имовине на штету поверилаца.

Надзор над применом одредаба овог закона и прописа донетих на основу њега врши Министарство. Контролу рада Владе Републике Србије и Министарства у спровођењу поступка приватизације врши надлежни одбор Народне скупштине

Републике Србије. Министарство је дужно да надлежном одбору Народне скупштине Републике Србије подноси редовне месечне извештаје о стању поступка приватизације, закљученим уговорима о продаји капитала, односно имовине, са приложеним уговорима, покренутим поступцима приватизације, раду субјеката надлежних за спровођење поступка приватизације, као и да пружа све потребне податке и информације по захтеву надлежног одбора. Надзор обухвата и надзор над пословима продаје акција из поступка приватизације која се обавља преко финансијске берзе док акције не буду на листингу берзе.

У досадашњем закону било је санкционисано као кривично дело само ако одговорно лице у субјекту приватизације достави неистините или непотпуне податке садржане у програму приватизације, с тим што је била предвиђена казна затвора од три месеца до пет година и новчана казна од 100.000 до 1.000.000 динара. Новим законским решењем ово кривично дело постоји и ако одговорно лице по захтеву Агенције не достави или достави неистините или непотпуне податке о имовини и обавезама субјекта приватизације.

Предузеће које је до дана ступања на снагу овог закона извршило приватизацију дела друштвеног, односно државног капитала према одредбама Закона о друштвеном капиталу ("Службени лист СФРЈ", бр. 84/89 и 46/90) и Закона о условима и поступку претварања друштвене својине у друге облике својине ("Службени гласник РС", бр. 48/91, 75/91, 48/94 и 51/94) и Закону о приватизацији ("Сл. гласник РС", бр. 38/2001, 18/2003, 45/2005, 123/2007, 123/2007 - др. закон, 30/2010 - др. закон, 93/2012 и 119/2012) неприватизовани део друштвеног, односно државног капитала приватизује према одредбама овог закона.

Акције акционара који су одустали од отплата уписаних акција које се отплаћују на основу Закона о друштвеном капиталу ("Службени лист СФРЈ", бр. 84/89 и 46/90), Закона о условима и поступку претварања друштвене својине у друге облике својине ("Службени гласник РС", бр. 48/91, 75/91, 48/94 и 51/94) и Закона о својинској трансформацији ("Службени гласник РС", бр. 32/97 и 10/2001) у надлежности су Акционарског фонда.

Акционарски фонд продаје акције које су му пренете. Акције се продају путем јавног огласа или преко берзанских посредника, на финансијској берзи. Изузетно акције се могу продавати и путем јавне понуде, у складу са законом.

Акционарски фонд врши продају акција које су до дана ступања на снагу овог закона пренете републичком фонду надлежном за пензијско и инвалидско осигурање запослених. Средства остварена продајом акција републичког фонда надлежног за пензијско и инвалидско осигурање запослених преносе се у целини том фонду.

Акционарски фонд може истовремено да прода све пренете акције једног предузећа којим располаже, као и акције које продаје за друге акционаре. Ако Акционарски фонд истовремено продаје све пренете акције једног предузећа може да упути позив осталим акционарима, ако су заинтересовани да своје акције продају у оквиру заједничке понуде. Акционарски фонд дужан је да поступа у интресу постизања најповољније цене за акционаре.

Предвиђено је да подзаконски акти који се доносе на основу овлашћења из овог закона биће донети у року од 8 дана од ступања на снагу овог закона.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о приватизацији ("Сл. гласник РС", бр. 38/2001, 18/2003, 45/2005, 123/2007, 123/2007 - др. закон, 30/2010 - др. закон, 93/2012 и 119/2012), и прописи донети на основу тог закона и Закон о предузећима („Сл. лист СРЈ“ бр. 29/1996, 33/1996, 29/1997, 59/1998, 74/1999 и 36/2002).

Поступци приватизације покренути по Закону о приватизацији ("Сл. гласник РС", бр. 38/2001, 18/2003, 45/2005, 123/2007, 123/2007 - др. закон, 30/2010 - др. закон, 93/2012 и 119/2012) наставиће се по одредбама овог закона.

IV. Финансијска средства потребна за спровођење Закона

За спровођење овог Закона нису потребна додатна средства из буџета Републике Србије.

V. Разлози за доношење Закона по хитном поступку

Недоношење Закона о приватизацији по хитном поступку сагласно члану 167 Пословника Народне скупштине Републике Србије, могло би да проузроку штетне последице по буџет Републике Србије, јер је уплата износа од 250 милиона долара од стране Светске банке условљена усвајањем овог Закона до краја децембра 2013. године.

VI. Ступање на снагу Закона

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије.